

**Низомномаи озмуни ҷумҳуриявии
«Илм-фурӯғи маърифат»**

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Озмуни ҷумҳуриявии «Илм-фурӯғи маърифат» (минбаъд - озмун) таҳти сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади амалисозии «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» баргузор карда мешавад.

2. Озмун бо мақсади рушди тафаккури техникӣ, тарғиби ҷаҳонбинии илмӣ, дастрасӣ пайдо кардан ба техникаву технология, тавсеаи ихтироъкорӣ ва навоарӣ, пайвасти илм бо истеҳсолот, ҷалби бештари хонандагону донишҷӯён ва дигар қишрҳои ҷомеа ба омӯзиши фанҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ, ҳамчунин дарёфт ва муаррифии истеъдодҳои нав дар ин самтҳо байни хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бо тақсимот ба ду гурӯҳ дар алоҳидагӣ - муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии типи нав (литсейҳо, гимназияҳо ва мактабҳои хусусӣ), хонандагону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ (бакалаврон ва магистрон), ходимони илмӣ (ба истиснои докторони илм, профессорон, узви вобаста ва пайвастаи Академияи миллии илмҳо ва академияҳои соҳавӣ), аспирантон, докторантон, унвонҷӯён, докторантҳо аз рӯи ихтисос ва докторантони ҳабилитат, омӯзгорони муассисаҳои таълимии ҳамаи зинаҳои таҳсилот, муҳандисон, конструкторон ва дигар намояндагони касбу кори гуногун баргузор мегардад.

3. Озмун аз рӯи ҳафт номинатсия гузаронида мешавад:

- математика (арифметика, алгебра, геометрия);
- физика ва астрономия;
- химия;
- биология (ботаника, зоология, анатомия);

- география;
- технологияи иттилоотӣ;
- ихтироъкорӣ ва навоарӣ.

2. САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

4. Сарпарасти озмун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.
5. Масъулони баргузори озмун Академияи миллии илмҳо, вазоратҳои маориф ва илм, саноат ва технологияҳои нав, рушди иқтисод ва савдо, кишоварзӣ ва Саридораи геология мебошанд.
6. Кумитаҳои телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, Агентии миллии иттилоотии Тоҷикистон «Ховар» ва наشرҳои давлатӣ дар тарғиб, ҷалб ва ҷараёни баргузори озмун иштирок мекунанд.
7. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ҷиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор намудани даврҳои яқум, дуюм ва сеюми озмун масъул буда, ғолибон, омӯзгорон ва волидайнӣ онҳоро аз ҷиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд мегардонанд.
8. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, раёсат, шӯъба ва бахшҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, маориф, фарҳанг, кор бо ҷавонон ва варзиш, занон ва оила ва дар муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ роҳбарони онҳо масъули ташкил ва баргузори озмун мебошанд.

3. КОМИССИЯИ ОЗМУН

9. Барои гузаронидани озмуни «Илм-фурӯғи маърифат» комиссияи ҷумҳуриявӣ (минбаъд-комиссияи озмун) таъсис дода мешавад, ки ҳайати он бо амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мегардад.
10. Ваколати комиссияи озмун:
 - таҳияи ҷадвали баргузори озмун ва назорати он;
 - тасдиқи тартиб, талабот ва тавзеҳот оид ба озмун;
 - муайян намудани ҷойи баргузори даври сеюми озмун дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;

- тасдиқи ҳайати ҳакамон барои даврҳои сеюм ва чоруми озмун;
- гузаронидани семинарҳои машваратӣ барои ҳайати ҳакамон ва масъулони гузаронидани озмун дар тамоми даврҳо;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони озмун;
- омӯзиш ва тавсияи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшудаи иштирокчиёни озмун ба даври чорум;
- таъсиси комиссияи апеллятсионӣ;
- баррасии пешниҳодҳои ҳайати ҳакамон ва арзу шикояти довталабон ва иштирокчиён;
- тасдиқ ва эълони натиҷаи ҳуҷҷатҳои ҳайати ҳакамони озмуни даври сеюм ва чорум;
- ҷамъбасти натиҷаи ниҳой ва пешниҳоди он ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои маълумот ва шиносӣ.

4. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

11. Озмун аз чор давр иборат буда, моҳҳои апрел - октябр ба таври заил ташкил ва гузаронида мешавад:

- даври якум - моҳи апрел дар муассисаҳои таълимӣ, муассисаҳои илмӣ ва дигар ташкилотҳо;
- даври дуюм – нимаи дуюми моҳи май дар маркази шаҳр ва ноҳияҳо;
- даври сеюм - нимаи дуюми моҳи сентябр дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;
- даври чорум - даври ҷумҳуриявӣ барои ғолибони ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм моҳи октябр дар муассисаҳои илмӣ Академияи миллии илмҳо ва муассисаҳои таълимии сохтори Вазорати маориф ва илм баргузор мегардад.

12. Протоколи ҳайати ҳакамони даври сеюм ба даври чорум бо имзои раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, роҳбарони муассисаҳои таълимӣ, илмӣ ва раиси ҳакамон ба комиссияи озмун пешниҳод мешавад.

13. Ҷойи баргузориҳои даврҳои якум, дуюм ва сеюми озмун дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дар

муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ аз тарафи роҳбарони онҳо муайян карда мешавад.

14. Масъулияти баргузориҳои даври якум, дуюм ва сеюм ба зиммаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ вогузор карда мешавад.

15. Ҷараёни баргузориҳои даврҳои якум, дуюм, сеюм ва чоруми озмун тавассути воситаҳои ахбори омма васеъ инъикос ва пахш мегарданд. Ҷараёни баргузориҳои даври чорум пурра тавассути телевизионҳои давлатӣ сабт ва намоиш дода мешавад.

16. Муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ғолибони ҷойҳои якум, дуюм ва сеюми даври сеюм барои иштирок дар даври чорум ба комиссияи озмун то 1-уми моҳи октябр муқаррар карда мешавад. Дар ҳар як даври озмун 6 ғолиб: ҷойҳои якум – 1 нафар, дуюм – 2 нафар ва сеюм – 3 нафар муайян карда мешавад.

17. Миёни роҳбари муассисаи таълимӣ, омӯзгор ва довталаб (дар шахси падару модар ва ё сарпарастии вай) метавонад шартнома ҷиҳати омода намудани довталаб ба имзо расонида шавад.

18. Академияи миллии илмҳо, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Кумитаи телевизион ва радио масъули раванди гузаронидани маросими тантанавии супоридани ҷоизаҳо ба ғолибони даври чоруми озмун мебошанд.

5. ШАРТҲОИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУН

19. Дар озмун шаҳрвандони кишвар, аз ҷумла хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бо ду гурӯҳ дар алоҳидагӣ - муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии типии нав (литсейҳо, гимназияҳо ва мактабҳои хусусӣ), хонандагону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ (бакалаврон ва магистрон), ходимони илмӣ (ба истиснои докторони илм, профессорон, узви вобаста ва пайвастаи Академияи миллии илмҳо ва академияҳои соҳавӣ), аспирантон, докторантон, унвонҷӯён, докторантҳо аз рӯйи ихтисос ва докторантони ҳабилятат, омӯзгорони муассисаҳои таълимии ҳамаи зинаҳои таҳсилот (ба истиснои докторони илм, профессорон, узви вобаста ва пайвастаи Академияи миллии илмҳо ва академияҳои соҳавӣ), муҳандисон, конструкторон ва дигар намояндагони касбу кори гуногун иштирок карда метавонанд.

20. Шартҳои ташкил ва баргузориҳои озмун аз ҷониби комиссияи озмун назорат карда мешавад.

21. Довталаб 10 рӯз пеш аз оғози озмун санадҳои зеринро бо ариза ба комиссияи озмун пешниҳод менамояд:

- маълумотномаи ягонаи довталаб (мувофиқи шакли аз ҷониби котиботи озмун пешниҳодшуда);

- тарҷумаи ҳол (шакли тасдиқшудаи намунаи он аз ҷониби Академияи миллии илмҳо пешниҳод мешавад);

- 4 дона сурати 3x4;

- маълумотнома аз макони зист ё ҷойи таҳсил;

- маълумотнома доир ба ихтисос, патент ва ё шаҳодатномаи муаллифӣ (барои ихтироъкорон ва навоарон).

22. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо суроға ва ҷойи баргузорию озмунро барои довталабон тавассути воситаҳои ахбори омма ва масъулон ба таври ҳатмӣ эълон менамоянд.

23. Барандаи Шоҳҷоиза ва шахсоне, ки дар даври чоруми озмун ҷойҳои якум, дуюм ва сеюмро ишғол менамоянд, то се сол ҳуқуқи ширкат дар озмунро надоранд.

24. Барои иштирок дар даври чоруми озмун ба комиссияи озмун иловатан ҳуҷҷатҳои зерин дар шакли хаттӣ ва электронӣ пешниҳод карда мешаванд:

- маълумоти мухтасар дар бораи довталаб;

- нусхаи патент ва ё шаҳодатномаи муаллифӣ;

- номгуӣ дастгоҳ ва таҷҳизоти ихтироъшуда;

- пешниҳодҳои хусусияти навоаридошта;

- протоколи даври сеюми озмун.

6. ТАЛАБОТ БА ИШТИРОКЧИЁНИ ОЗМУН

25. Донишу истеъдоди иштирокчиёни озмун аз рӯи донишҳои назариявии донишҷӯи қонуну қоидаҳо, теоремаву аксиомаҳо, назарияҳо, фаҳмонида додани моҳияти ҳодисаҳо ва равандҳои табиат, ҳалли масъалаҳои амалӣ ва корҳои озмоишӣ, инчунин намоиши дастоварди илмӣ ва навоариҳо муайян карда мешавад. Агар иштирокчиёни хонандаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ дар давраҳои якуму дуюм ва сеюм ба қайд гирифта шуда бошад ва дар даври чорум

донишҷӯи муассисаҳои таҳсилоти олиии касбӣ шуда бошад, ҳамчун хонанда дар даври чорум иштирок мекунад.

26. Як шахс танҳо дар як номинатсия аз номи як муассиса ё маҳалли зист иштирок карда метавонад.

7. МЕЪЁРҲОИ АРЗЁБИИ ҶОЛИБОНИ ОЗМУН

27. Вобаста ба номинатсия пешниҳоди супоришҳои озмун (10 супориш ё саволу масъала) дар шакли зерин сурат мегирад:

- дар математика 40% назариявӣ ва 60% амалӣ;
- дар физика ва астрономия 50% назариявӣ ва 50% амалӣ-озмоишӣ (бо таносуби 80% физика ва 20% астрономия);
- дар химия 40% назариявӣ, 40% хаттӣ-амалӣ ва 20% озмоишӣ;
- дар биология 50% назариявӣ ва 50% амалӣ;
- дар география 50% назариявӣ ва 50% амалӣ;
- дар технологияи информатсионӣ 20% назариявӣ ва 80% амалӣ;
- дар ихтироъкорӣ ва навоарӣ аз рӯи пешниҳоди ихтироот ва навоарӣ, аз ҷумла дастгоҳу таҷҳизот, техникаву технология, навъу намунаҳои нави зироат, дарахту буттаҳо ва маводи доруворӣ.

28. Бо мақсади баҳогузорӣ намудан ба дониш, маҳорат ва малакаи довталабон аз ҷониби комиссияи озмун ҷадвали 100-хола (ба ҳар савол ё супориш то 10 хол) муқаррар карда шуда, ҳаёти ҳакамони озмун ба дараҷаи маҳорат ва истеъдоди довталабон аз рӯи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:

- барои ба пуррагӣ ҷавоб додан ба саволҳои назариявӣ, дуруст пешниҳод намудани қонуну қоидаҳо, назарияҳо, теорема ва аксиомаҳо, моҳияти ҳодисаҳои табиат, дуруст ҳал кардани мисолу масъалаҳо, пурра анҷом додани корҳои озмоишӣ то 10 хол, барои ҷавоби аз хуб болотар то 8 хол, барои ҷавоби хуб то 6 хол, барои ҷавоби аз миёна беҳтар то 4 хол, барои ҷавоби миёна то 3 хол, барои ҷавоби заиф то 2 хол гузошта шуда, барои ҷавоби ғайриқаноатбахш хол дода намешавад;
- барои ихтироъкорон то 100 хол ба ихтирооте дода мешавад, ки он бо патент (ё шаҳодатномаи муаллифӣ) - и байналмилалӣ ташкилотҳои эътирофгардида ва ё ҷумҳурӣ ҳифз шудааст, дар истеҳсолот ҷорӣ гардидааст ё имкони ҷорӣ шуданро дорад, самаранокии иқтисодӣ муайян гардидааст, элементҳои навоарӣ мавҷуд буда, натиҷаи тичороатикунонии он пешниҳод шуда бошад.

Баҳои то 80 ҳол ба ихтирооте дода мешавад, ки дар он хусусиятҳои навоарӣ мавҷуд аст, имкони дар истеҳсолот ҷорӣ шуданро дорад, самаранокии иқтисодиаш муайян гардидааст, вале бо патент тасдиқи худро наёфтааст. То 60 ҳол барои ихтирооте дода мешавад, ки дар он унсурҳои навоарӣ ҷой доранд, то 50 ҳол барои сохтани конструкцияҳои муайян, ки унсурҳои навоарӣ надорад, дода мешавад. Барои намунаҳои дастовардҳои аллакай мавҷуда то 30 ҳол дода мешавад;

- барои иштирок дар даври сеюм ва чорум дар номинатсияи ихтироҷорӣ ва навоарӣ байни донишҷӯён, ходимони илмӣ ва намоёндагони касбу кори гуногун дар сурати набудани ҳуҷҷати муҳофизатӣ ба ихтироъ (патент, нахустпатент, патенти авруосиёгии муаллифи ихтироъ) иҷозат дода намешавад;

- саволҳои назариявӣ дар шакли хаттӣ ба иштироҷиён пешниҳод карда мешаванд;

- барои ҷавоби пурра додан ба саволи назариявӣ, пешниҳоди алгоритми кори барнома ва сохтани барномае, ки масъалаи додасударо пурра ҳал намояд ва пешниҳоди натиҷаҳои саҳеҳ то 10 ҳол дода мешавад. Барои ҷавобҳо ба саволҳои назариявӣ, пешниҳоди алгоритми кори барнома ва сохтани барномае, ки масъалаи додасударо ҳал намояд, то 8 ҳол, барои ҷавобҳо ба саволи назариявӣ, пешниҳоди алгоритми кори барнома ё сохтани барномае, ки масъалаи додасударо ҳал намояд то 6 ҳол, барои ҷавоб ба саволи назариявӣ, пешниҳоди алгоритми кори барнома ё сохтани барнома то 4 ҳол, барои ҷавоб танҳо ба саволи назариявӣ то 2 ҳол дода мешавад;

- холи натиҷавии ба дастовардаи иштироҷиён дар асоси ҳисоби қимати миёнаи холи гузоштаи ҳар як узви ҳайати ҳакамон муайян карда мешавад;

- дар сурати аз 70% кам ба даст овардани ҳолҳо дар номинатсия ҷойи яқум дода намешавад.

8. ҲАЙАТИ ҲАКАМОН

29. Шумора ва ҳайати ҳакамонро комиссияи озмун муайян месозад.

30. Ҳайати ҳакамони озмун дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои корҳои зеринро иҷро мекунад:

- тибқи пешниҳоди комиссияи озмун донишу истеъдоди иштироҷиёнро натиҷагирӣ мекунад;

- ҳолҳоро муқаррар карда, бо овоздиҳии кушода ғолибро муайян менамоянд;

- натиҷаи озмун дар протокол дарҷ гардида, бо имзои аъзои ҳакамон тасдиқ карда мешавад.

31. Ба ҳайати ҳакамони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, деҳоту шаҳрак намояндагони раёсат, шӯъба ва бахшҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, омӯзгорон, олимону муҳаққиқон ворид мешаванд. Шумораи ҳайати ҳакамон бо раису муовинони он иборат аз 7 нафар мебошад.

32. Шахсе, ки шогирд ё узви оилаи ӯ дар озмун иштирок мекунад, ҳуқуқи ба ҳайати ҳакамон шомил гардиданро надорад.

33. Хулосаи ҳайати ҳакамони даври сеюм ва чорум дар комиссияи озмун баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад.

34. Комиссияи озмун дар ҳолати ҷавобгӯ набудани хулосаи ҳайати ҳакамон ба талаботи Низомномаи мазкур (дар ҳолатҳои истисноӣ ва ё муайян гардидани иштибоҳоти техникӣ) ҳуқуқи бекор кардани онро дорад. Ҳамчунин, дар сурати ба вучуд омадани мушкилоте, ки дар Низомномаи мазкур пешбинӣ нашудаанд, комиссияи озмун салоҳияти ҳалли онро дорад.

9. ТАРТИБИ ПЕШНИҲОД БАРОИ ДАРЁФТИ ШОҲҶОИЗА

35. Барои дарёфти Шоҳҷоиза довталабе роҳ дода мешавад, ки дар даври ҷумҳуриявӣ аз рӯи номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ ҷойи якумро сазовор гардидааст.

36. Агар барандаи Шоҳҷоиза намоянда аз табақаҳои касбу кори гуногун бошад, бо пешниҳоди комиссияи озмун бо тартиби муқарраргардида бо мукофоти соҳавӣ сарфароз гардонида мешавад.

10. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

37. Харочоти даврҳои якум, дуум, сеюм, таъмини сафархарҷӣ ва будубоши ҳайати ҳакамон дар ин даврҳои озмун, харочоти вобаста ба сафарбаркунӣ ва будубоши ғолибон ва омӯзгорони онҳо ба даври чоруми озмун аз ҳисоби бучети мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ва дигар сарчашмаҳои маблағгузории бо қонунгузорӣ манънагардида пардохт карда мешавад.

38. Ғолибони даврҳои якум, дуум, сеюми озмун ва омӯзгорону волидони онҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва

ташкилоту муассисаҳо ба таври моддию маънавӣ ҳавасманд гардонида мешаванд.

39. Раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ғолибони даврҳои якум, дуюм ва сеюми озмунро бо мукофотҳо сарфароз мегардонанд.

40. Ба ғолибони даври чоруми озмун ва барандаи Шоҳҷоиза тибқи тартиби муқарраргардида аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоиза ва мукофоти пулӣ дода мешавад.

41. Ҷоиза ва мукофоти пулии ғолибони озмун ва омӯзгорони онҳо дар маросими тантанавӣ аз ҷониби аъзоёни комиссияи озмун ва дигар шахсони расмӣ супорида мешавад.

42. Барои ҳавасмандгардонии ғолибони ҳамаи даврҳои озмун ва омӯзгорони онҳо, ҷалби сарпарастон тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода мешавад.

43. Иштирокчиёни ҷойҳои 4, 5, 6 даври чоруми озмун бо нишони «Илм ва инноватсия» ва «Ифтихорнома»-и Академияи миллии илмҳо сарфароз гардонида мешаванд. Шакл, андоза ва тартиби супоридани нишонро Академияи миллии илмҳо таҳия ва тасдиқ менамояд.

44. Падару модароне, ки фарзандони онҳо миёни гурӯҳи донишҷуён ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии типи нав (литсейҳо, гимназияҳо ва мактабҳои хусусӣ), дар даври чорум ҷойҳои якум, дуюм ва сеюмро ба даст меоранд, соҳиби нишони «Маърифатпарвар» ва «Ифтихорнома»-и Академияи миллии илмҳо мегарданд. Шакл, андоза ва тартиби супоридани нишонро Вазорати маориф ва илм таҳия ва тасдиқ менамояд.

45. Омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии типи нав (литсейҳо, гимназияҳо ва мактабҳои хусусӣ), ки шогирдони онҳо дар даври чоруми озмун барандаи Шоҳҷоиза ва сазовори ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм мегарданд, бо мукофоти пулӣ сарфароз гардонида мешаванд.

11. ИМТИЁЗҲО

46. Ғолибони даври чорум (ҷойҳои 1, 2, 3) ва барандаи Шоҳҷоиза баъди хатми муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ба ихтисоси интихобкардаи худ бе озмун ба тариқи ройгон ба муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ва баъд аз муассисаи таҳсилоти олии касбии кишвар қабул карда мешаванд.

47. Иштирокчиёни даври чоруми озмун (хонандагони синфи 11) дар соли чорӣ ба ихтисосҳои фанҳои дақиқу табиатшиносӣ ва техникӣ ба муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии кишвар бе озмун ба тариқи ройгон қабул карда мешаванд. Тартиби қабули ғолибон ва иштирокчиёни даври чоруми озмун ва барандаи Шохҷоизаро Вазорати маориф ва илм тибқи муқаррарот муайян менамояд.

48. Омӯзгороне, ки шогирдонашон дар байни хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ сазовори ҷойҳои 1, 2, 3 мегарданд, соҳиби унвони Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон мегарданд.

49. Вазорати маориф ва илм якҷо бо Академияи миллии илмҳо протокол ва санадҳои ғолибони озмунро дар асоси таҳияи тартиби махсус барои 10 сол нигоҳдорӣ намуда, баъдан ба бойгонӣ месупоранд.

Замимаи 2
ба амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «2» феввали соли 2023,
№АП-331

Ҳайати
комиссияи озмуни ҷумҳуриявӣ «Илм-фурӯғи маърифат»

муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (сарпарастӣ соҳа) – раиси комиссияи озмун;

президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон – муовини раиси комиссияи озмун;

вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон – муовини раиси комиссияи озмун;

ноибӣ Президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, раиси шӯъбаи илмҳои физикаву математика, химия, геология ва техникӣ – котиби комиссияи озмун.

Аъзои комиссия:

сардори раёсати маориф, фарҳанг ва иттилооти Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

мушовири калони бахши ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа;

муовини яқуми вазири саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон;

муовини яқуми вазири кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

муовини яқуми вазири рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

муовини яқуми вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

раиси Кумитаи қор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

раиси Кумитаи қор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

сардори Саридораи геологияи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

муовини яқуми Раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

президенти Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон;

ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

ректори Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.Осимӣ;

ректори Донишгоҳи технологии Тоҷикистон;

ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ;

ректори Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев;

ректори Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав;

ректори Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров.

Замимаи 3
ба амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «2» феввали соли 2023,
№АП-331

Ҷоизаи озмуни ҷумҳуриявӣ «Илм-фурӯғи маърифат»

Барои ғолибони даври чоруми озмун ва омӯзгороне, ки шогирдонашон дар ин даври озмун соҳиби ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм мегарданд, ҷоиза ва мукофоти зерин аз рӯйи 4 гурӯҳ ва ҳафт номинатсия муқаррар карда мешаванд:

1. Хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ибтидоии касбӣ

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)	
1.1. Номинатсияи математика				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
1.2. Номинатсияи физика				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
1.3. Номинатсияи химия				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
1.4. Номинатсияи биология				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
1.5. Номинатсияи география				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000

2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

1.6. Номинатсияи технологияи иттилоотӣ

1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

1.7. Номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ

1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

2. Хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии типии нав (литсейҳо, гимназияҳо ва мактабҳои хусусӣ)

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)	
2.1. Номинатсияи математика				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
2.2. Номинатсияи физика				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
2.3. Номинатсияи химия				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
2.4. Номинатсияи биология				
1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

2.5. Номинатсияи география

1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

2.6. Номинатсияи технологияи иттилоотӣ

1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

2.7. Номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ

1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

3. Донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ

№		Шумораи		Маблағи умумӣ
		Маблағ барои як номинатсия	ҷоизагирандагон (нафар)	
3.1. Номинатсияи математика				
1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
3.2. Номинатсияи физика				
1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
3.3. Номинатсияи химия				
1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000
3.4. Номинатсияи биология				
1	Ҷойи яқум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000

	Ҳамагӣ		6	130 000
--	--------	--	---	---------

3.5. Номинатсияи география

1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

3.6. Номинатсияи технологияи компютерӣ

1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	130 000

3.7. Номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ

1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	000

4. Ходимони илмӣ, аспирантону докторантон, докторантон аз рӯи ихтисос, докторантони ҳабилитат ва унвонҷӯён, омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ, муҳандисон, конструкторон ва намояндагони касбу кори гуногун

4.1. Номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ

1	Ҷойи якум	35 000	1	35 000
2	Ҷойи дуюм	25 000	2	50 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	3	45 000
	Ҳамагӣ		6	000

Ҷамъи иштирокчиён 132 нафар

5. Шоҳҷоиза барои ихтироъкорон ва навоарон

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ
	70 000	1	000

6. Омӯзгорони хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ибтидоии касбӣ

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
Номинатсияи математика			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000
Номинатсияи физика			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000
Номинатсияи химия			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000
Номинатсияи биология			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000
Номинатсияи география			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000
Номинатсияи технологияи иттилоотӣ			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000
Номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ			
1	Ҷойи якум	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	3	30 000
	Ҷамағӣ	6	60 000

7. Омӯзгорони хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии типии нав (литсейҳо, гимназияҳо ва мактабҳои хусусӣ)

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)	
Номинатсияи математика				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҷамагӣ		6	60 000
Номинатсияи физика				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҷамагӣ		6	60 000
Номинатсияи химия				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҷамагӣ		6	60 000
Номинатсияи биология				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҷамагӣ		6	60 000
Номинатсияи география				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҷамагӣ		6	60 000
Номинатсияи технологияи иттилоотӣ				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000
3	Ҷойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҷамагӣ		6	60 000
Номинатсияи ихтироъкорӣ ва навоарӣ				
1	Ҷойи якум	10 000	1	10 000
2	Ҷойи дуюм	10 000	2	20 000

3	Чойи сеюм	10 000	3	30 000
	Ҳамагӣ		6	60 000
	Ҷамъи омӯзгорон		42 нафар	

Хароҷоти иловагӣ

Маблағи умумӣ

№	Хароҷот	(бо сомонӣ)
1.	Омода кардани ҷомҳои Шоҳҷоиза, ҷойҳои якум дуюм, сеюм ва «Диплом»-и ғолибони озмун ва хароҷоти дигар	315 000 (сесаду понздаҳ ҳазор)

Маблағи умумӣ

№	Ҷоиза ва хароҷот	Шумораи умумӣ	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Барои ҷоизаҳо ва Шоҳҷоиза	132	2 930 000
2.	Барои омӯзгорон	84	840 000
3.	Омода кардани ҷомҳои Шоҳҷоиза, ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва «Диплом»-и ғолибони озмун ва хароҷоти дигар	-	315 000
	Ҳамагӣ		4085000